

ÅRSMELDING 2017 – 2018

GENERELT OM SPILLFELTET OG FORENINGENS ROLLE:

2017-2018 har vært Norsk Forening for Spillproblematikk (NFSP) 18.driftsår. Også i år har det vært et aktivt år. I dette året har NFSP sammen med andre organisasjoner på feltet besøkt både Kulturministeren for å uttrykke vår bekymring for spillpolitikken og Stortinget for å feire opposisjonens forslag for en mer ansvarlig spillpolitikk. Penge- og dataspillproblematikk får en økt oppmerksomhet fra myndigheter, media og interesseorganisasjoner. Ansvarlig spill og ansvarlig spillpolitikk er begreper som de fleste viser til at bør ha stor betydning. Behandlingsinstitusjonene mottar jevnlig henvisninger på spilleavhengige pasienter. NFSP ser det som et særlig ansvar å bidra til å redusere problemenes omfang. Vi er engasjert i å beskytte barn og unge mot pengespill og mot utviklingen av problemer knyttet til både penge- og dataspill.

Kulturdepartementet har i Stortingsmelding 12 gått inn for å beholde og beskytte enerettsmodellen. Vi ser det er sterke krefter i de internasjonale spillsekskapene som ønsker å utfordre denne og det har bekymret oss at Kulturministeren tidligere har hatt en liberal holdning til å gi lisens til utenlandske aktører som reklamerer mot et norsk publikum på en stadig råere og usolidarisk måte. Vi kan ikke se at det er noen fordeler med en lisensmodell, slik Stortingsmeldingen viser til. Vi kan ikke se det annerledes enn at en lisensmodell ville medføre en sterk økning i spilltilbud og reklame for pengespill i Norge.

Dersom de utenlandske sekskapene får lisens for å tilby pengespill i Norge, vil de opprettholde sine internasjonale pengespilltilbud på nettet. Med en eventuell lisens for utenlandske spillsekskap i Norge vil vi se en sterk økning i spilltilbud og ikke minst reklame. I kjølvannet av dette frykter vi en stor økning i utvikling av problemspill.

Det er vårt synspunkt at det allerede er for mange pengespill og for mye spillreklame i Norge. Både fra lovlige norske aktører og fra utenlandske spillsekskap. De utenlandske spillsekskapene har vist seg både grådige og hensynsløse når de rekrutter og forsøker å beholde spillere, inkludert spillere som de må forstå er problemspillere.

Vi støtter ikke kanaliseringargumentet til Kulturdepartementet. I Stortingsmeldingen er det en gjennomgående argumentasjon at for å kunne kanalisere norske spillere fra utenlandske spillsekskap til lovlige norske aktører, må Norsk Tipping og Norsk Rikstoto følge opp med stadig flere spill og spillobjekter, mer attraktive spill, mer reklame og økning av tapsgrenser. Vi ser med bekymring på at de utenlandske spillsekskapenes kritikkverdige praksis legitimerer at Norsk Tipping tøyser grensene for hva et ansvarlig spilltilbud angår.

Vi ser at det fortsatt føres en spillpolitikk med sterkt press på liberalisering, noe som medfører en for defensiv holdning fra myndighetene i forhold til å la ansvarlighetsperspektivet gå foran pengefokuset.

Også de lovlige norske aktører som Norsk Tipping og Norsk Rikstoto går etter vårt syn for langt. Deres tilbud om pengespill er så å si tilgjengelig over alt; Hjemme på pc og mobil, i kassa i dagligvaren og i spillkiosker. Det er knapt mulig å bevege seg i samfunnet, verken på nett, i medier eller ute i offentligheten, uten å bli utsatt for reklame for pengespill. Norsk Rikstoto tilbyr fremdeles noe uregistrert pengespill kombinert med alkoholserving på travbaner. Vi har eksempler på at Norsk Rikstoto har valgt å etablere- og drive spillterminaler på brune puber. Dette rammer de mest sårbare problemspillerne aller mest. Forskning viser at alkohol og spill er en uheldig kombinasjon.

Vi vet fra den svenske longitudinelle befolkningsstudien, Swelogs, at problemspill berører spillerens helse, sosiale situasjon, arbeidsforhold og økonomi. Det samme gjelder for problemspillerens familie. En restriktiv spillpolitikk er fornuftig og skal ha en beskyttende funksjon for befolkningen. Det er myndighetenes oppgave å beskytte befolkningen mot skadelige produkter. En restriktiv spillpolitikk skal være på lik linje med politikk og restriksjoner i forhold til andre skadelige produkter som alkohol og tobakk.

Undersøkelser har vist at det er fullt mulig å utvikle alvorlig spilleavhengighet, sette seg i betydelige familiemessige, arbeidsmessige og økonomiske alvorlige problemer gjennom spill hos norske regulerte aktører. Paradokset er at på den ene siden tar Norsk Tipping sitt samfunnsansvar og jobber aktivt med å utvikle ansvarlige spillprodukter mens de på den andre siden innfører stadig nye lett tilgjengelige pengespill med utvidede tapsgrenser. Norsk Tipping står i dilemmaet å skulle forsyne de gode formålene med betydelige summer samtidig som de skal fronte et ansvarlig spillprodukt og ikke stimulere til problemspill og spilleavhengighet.

NFSP har derfor i møte med Kulturministeren 21.03.18 anmodet om å dempe ropet etter flere penger, gi Norsk Tipping i oppdrag å videreutvikle ansvarlighetstiltak, forby markedsføring av pengespill og gjøre tiltak for å beskytte barn og ungdom mot pengespill og problemutvikling. Vi pekte videre på at det bør rettes oppmerksomhet mot gambling og pengebruk i dataspill. Oljefondet bør ut av eierskap i uregulerte spillsselskap. Gode formål som kultur og idrett bør ikke finansieres direkte med midler fra pengespill men gjennom statsbudsjettet.

Vi ser at dataspill fremdeles skaper utfordringer og konflikter i mange familier. Hos sårbare unge kan dataspillavhengighet få alvorlige følger i forhold til helse, utvikling, modning og skolegang. Vi ser med bekymring på sosiale nettverksspill som er rettet mot barn og unge og som er laget som trening eller rekruttering til pengespill. Det er bra at Hamar-utvalgets forslag om at en tverrfaglig gruppe skal ha ansvaret for å følge utviklingen av sosiale nettverksspill blir videreført.

Vi bifaller at Stortingets Familie- og kulturkomite den 07.05.18 la fram for Stortinget forslag om en mer ansvarlig spillpolitikk ved å stoppe de utenlandske aktørenes tilbud i Norge, utrede grunnlaget for å trekke Oljefondet ut av pengespillselskaper og stanse uregulerte pengespill ved å innføre DNS-blokkering av nettsidene deres. Vi applauderer når det fra Stortinget pekes på at det går en grense for pengespill i Norge.

NFSP har en viktig rolle som vaktbikkje i feltet og som en uavhengig frivillig interesseorganisasjon. Vi tilbyr vårt årlige seminar, i samarbeid med KoRus-Øst, er en viktig møteplass for kompetanseheving og drøfting av aktuelle problemstillinger. Med seminaret har vi en intensjon om å bidra til dialog, kompetanse- og nettverksbygging. Her møtes de behandlingsfaglige miljøene, forskningsmiljø, interesseorganisasjoner og offentlig myndighet til direkte dialog, oppdatering og utveksling av synspunkter. NFSP har et nært og godt samarbeid med KoRus Øst, Spillavhengighet-Norge, AKAN, Actis og Blå Kors Norge.

NFSP får økonomisk driftstilskudd fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet. Foreningen har i dag 13 enkeltmedlemmer og 14 institusjonsmedlemmer. NFSP er registrert i Brønnøysundregistrene og har organisasjonsnummer: 992 115 882.

FORENINGENS FORMÅL ER:

- Spre kunnskap om penge- og nettspillproblematikk med sikte på å redusere problemenes omfang
- Medvirke til å utvikle gode behandlingstilbud
- Være et samarbeidsforum for fagfolk og andre interesserte på feltet
- Påvirke de politisk bestemte rammebetingelsene for pengespill og andre spill med sikte på å redusere problemene
- Gi begrunnede råd inn til offentlig myndighet om spillproblematikk

NFSPs STYRE OG VALGKOMITE:

Foreningens styre har i driftsåret bestått av:

- Leder: Ingjerd Meen Lorvik, Seniorrådgiver, psykologspesialist, Borgestadklinikken, Skien
- Nestleder Jarle Wangen, seniorrådgiver, AKAN, Oslo
- Styremedlem: Rune Aune Mentzoni, 1.amanuensis, Psykologisk Fakultet, UiB
- Sekretær: Magnus Eidem, spesialrådgiver, sosionom, KoRus Øst
- Styremedlem Ann-Elisabeth Sandnes, sosionom, Lade Behandlingscenter, Trondheim
- Styremedlem: Gro Tepstad, avd.leder, Kirkens Sosialtjeneste, Stavanger
- Varamedlem: Pål Fylling Helland, psykolog, Oppfrisk, Oslo

- Kassererfunksjon: Birgith Vedahl Ullnæss

Valgkomite har i driftsåret bestått av:

- Birgith Vedahl Ullnæss
- Øystein Bjørke Olsen

STYRETS ARBEIDSPLAN 2017-2018

- Arrangere seminar 2018 og årsmøte 2017-2018
- Være høringsinstans for relevante saker som angår feltet og gi faglig begrunnede råd om spillproblematikk
- Samarbeide med organisasjoner innen feltet
- Følge utviklingen i spillmarkedet og holde oss orientert om konsekvenser, omfang og behandlingstilbud
- Bidra til å øke kompetanse og fagutvikling innen feltet
- Utdale NFSPs pris for viktige bidrag innen feltet
- Gjøre tiltak for å markedsføre NFSP og rekruttere nye medlemmer
- Arrangere studietur for styrets medlemmer

SEMINARET:

Seminaret 2017 ble holdt i dagene 05.09.17-06.09.17 på First Hotel Victoria, Hamar. Det var 68 deltakere. Seminaret var godkjent av Norsk Psykologforening som 11 timers vedlikeholdsaktivitet til spesialitet. Innleggene belyste spillpolitikk, ulike fagtema, forskning, oppdatering fra Lotteritilsynet, Hjelpelinjen og Spilleavhengighet-Norge, samt at det ble orientert om Stortingsmelding 12. Videre ble det orientert om endringer i penges- og dataspillproblemer i Norge, dataspill i ungdomskulturen, dataspill i undervisning, løsning av gjeldsproblemer og behandling av pengespillavhengighet ved Center for Ludomani i Danmark. Etter første seminardag var deltakerne invitert til Norsk Tippings lokaler på Hamar for omvisning og orientering om selskapets aktivitet.

NFSPs PRIS FOR GODT ARBEID INNEN FELTET:

I 2017 ble det delt ut to priser. En ble gitt til Unni Bergsvenkerud og en ble gitt til Lill-Tove Bergmo, begge fra Spilleavhengighet Norge. De har begge gjort en formidabel og imponerende innsats med å dele egne historier som pårørende til spilleavhengige, fronte saker i media og mot myndigheter, bygge organisasjonen, gjøre den landsdekkende og tilby undervisning, samtaler og gruppedeltakelse til både spilleavhengige og pårørende. Prisene besto av trykk av kunstneren Rolf Nerli og en pengesum på 5000 kroner.

ÅRSMØTET:

Årsmøtet 2017 – 2018 ble holdt på Hamar den 05.09.17 med 13 medlemmer til stede. Leder Ingjerd Meen Lorvik ønsket velkommen. Birgith Vedahl Ullnæss ble valgt til møteleder. Ann Elisabeth Sandnes ble valgt som referent og Rolf Brumoen og Hilde Mogensen ble valgt til å underskrive protokollen. Årsmelding, regnskap, budsjett og arbeidsplan ble gjennomgått og godkjent/vedtatt. Leder Ingjerd Meen Lorvik la fram arbeidsplanen for 2017/2018 og denne ble godkjent etter tre kommentarer. Det var et innkommet forslag fra styret om NFSP fortsatt skulle være en medlemsorganisasjon. Etter diskusjon vedtok årsmøtet at NFSP fortsetter å være en medlemsorganisasjon, men krever ikke kontingent. Det vil fortsatt bli ført medlemsregister. Årsmøtet vedtok vedtektsendringer for å tilpasse vedtektene til at organisasjonen ikke lenger krever kontingent.

Valgkomiteen ved Birgith Vedahl Ullnæss og Øystein Bjørke Olsen la fram valgkomiteens innstilling som ble enstemmig vedtatt. Leder Ingjerd Meen Lorvik, styremedlemmene Magnus Eidem, Gro Tepstad og Rune Aune Mentzoni ble gjenvalgt for to år. Øystein Bjørke Olsen i Valgkomiteen ønsket ikke gjenvalg og nytt medlem Rolf Brumoen ble valgt for to år. Lill Johansen ble gjenvalgt som revisor.

STYREMØTER:

Styret konstituerte seg og hadde sitt første møte 17.10.17 i Oslo. I perioden har det vært avholdt tre ordinære styremøter og ett arbeidsseminar. Styremøtene har i hovedsak blitt avholdt i lokalene til AKAN i Oslo og arbeidsseminaret på Scandic Park Hotel, Sandefjord.

NFSPs ØKONOMI:

NFSP baserer sin økonomi på deler av seminaravgift og søker støtte fra Lotteritilsynet. NFSP søkte Lotteritilsynet om 200 000 kroner som støtte til driftstilskudd til frivillige organisasjoner for spilleavhengige og andre grupper som retter sitt arbeid mot problematisk spilleatferd og ble tilgodesett med 200 000 kroner Dette har muliggjort bl.a. å ha et svært lavt

prisnivå på seminaret. Den økonomiske situasjonen er i dag slik at foreningen ikke har utestående gjeld og at økonomien må betegnes som tilfredsstillende.

ANDRE AKTIVITETER:

02.11.17: Kontaktmøte, Norsk Tipping. Leder Ingjerd Meen Lorvik, nestleder Jarle Wangen og styremedlem Ann Elisabeth Sandnes deltok.

15.03.18: Brev til Helseminister Bent Høie, sammen med Actis, om feil vedrørende spillbehandlingstilbud på helsenorge.no. Saken ble svart fra Helsedepartementet v/avd.direktør den 21.03.18

21.03.18: Møte i Kulturdepartementet. Overlevering av bekymring for utviklingen i spillpolitikken til Kulturminister Trine Skei Grande sammen med Spilleavhengighet Norge. Leder Ingjerd Meen Lorvik og styremedlem Magnus Eidem deltok.

18.04.18: NRK2, Dagsnytt 18: Sak fra FrP, forslag om innføring av casino på travbanene i Norge. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok med motargumenter.

19.04.18: Norsk Tippings årsmøte. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok

25.04.18: ICBA-konferanse i Köln. Nestleder Jarle Wangen og styremedlem Ann Elisabeth Sandnes deltok.

07.05.18: Møte med politikere på Stortinget, feiring av opposisjonens forslag om en mer ansvarlig spillpolitikk. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok sammen med representanter fra Blå Kors og Actis.

07.06.18: Kontaktmøte, Norsk Tipping. Leder Ingjerd Meen Lorvik, nestleder Jarle Wangen og styremedlem Ann Elisabeth Sandnes deltok.

Skien 08.06.18

Ingjerd Meen Lorvik
Leder NFSP